

РЕШЕНИЕ

№ 79

гр. Бургас, 04.10.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – БУРГАС в публично заседание на четвърти октомври през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Светла М. Цолова

Членове: Петя Ив. Петрова Дакова
Даниел Н. Марков

при участието на секретаря Петя Ефт. Помакова Нотева
в присъствието на прокурора Е. Янч. Ч.
като разгледа докладваното от Петя Ив. Петрова Дакова Въззивно частно
наказателно дело № 20222000600195 по описа за 2022 година

Производство е по реда на чл. 20, ал.1 – 2 от ЗЕЕЗА вр. чл.17 от ЗЕЕЗА. Образувано е по протест на Окръжния прокурор на ОП-Бургас против решение № 170/09.09.2022 год., постановено по ЧНД № 713/ 2022 год. по описа на Окръжен съд-Бургас, с което съдът е отказал екстрадицията на руския гражданин С. В. Л., роден на ... год. в гр. Челябинск, Руската федерация, притежаващ руски паспорт №5, издаден на ...г., валиден до г. и български документ за самоличност: разрешително за пребиваване в Република България с № ..., издадено наг. валидно до г., ЛНЧ ..., по искане на съдебните власти на Руската федерация за осъществяване на наказателно преследване за извършени престъпления: по част 1 от член 210 от НК на Руската федерация, по част 3 от член 171.2 от НК на Руската федерация и по ал. „б“, част 4 от член 291 от НК на Руската федерация.

В депозирания протест се поддържа, че данните по делото разкриват наличие на предпоставките по чл.5 от ЗЕЕЗА за допускане на екстрадиция на исканото лице С. Л., като същевременно отсъстват пречките, установени в чл.6 от ЗЕЕЗА. Описвайки фактическите обстоятелства по обвиненията срещу Л. и квалификацията на деянията по текстовете от НК на Руската федерация,

във връзка с разследването на които е поискана екстрадицията на същия, прокурорът сочи аналога на тези деяния по българския НК, като цитира и акта на националния съд на молещата държава, с който спрямо Л. е определена мярка за неотклонение „задържане под стража“. Оспорва аргументацията на съда, с която е прието наличие на основание по т.5 на чл.7 от ЗЕЕЗА за отказ от екстрадиция на руския гражданин. В противовес на ангажираната в съдебното решение позиция, че съществува риск исканото лице да бъде подложено в молещата държава на насилие, изтезание или на жестоко, нечовешко или унизително отношение, в протеста се изтъква, че представените от Генералната прокуратура на Руската федерация с нарочно писмо гаранции, не са с условен или декларативен характер, а ясни и конкретни такива, поради което и същите не следва да бъдат игнорирани, а да се отдава доверие на информацията, съдържаща се в докладите на правозащитните организации, характеризираща се като обобщена и в определени части – абстрактна. Сочи се също, че молещата държава е представила конкретни данни за максимално допустимия срок на задържане на исканото лице и за мястото, в което то ще бъде настанено при задържането му, като описаните характеристики на същото и създадените условия за пребиваване са такива, съответстващи на законоустановените изисквания за хигиена, санитарна обезпеченост и пожарна безопасност. Наличните по делото данни, че Л. не е участвал в организирани форми на политическа дейност и антиправителствени структури, като противник на официалната власт се сочи, че разколебават съмнението за съществуващ риск в рамките на воденото срещу него разследване по конкретните обвинения той да бъде подложен в молещата държава на насилие, изтезание или на жестоко, нечовешко отношение. Позоваването в мотивите на съда на осъдителни решения на ЕСПЧ срещу Руската федерация по чл.3 от Конвенцията, с които се защитава решението за отказ от екстрадиция в хипотеза по чл.7, т.5 от ЗЕЕЗА, се критикува със съображения за давност на цитираните решения, както и с констатация, че във времето след постановяването им ОС-Бургас е уважавал не една молба за екстрадиция на руски граждани. Несъгласие се изразява и с негативната оценка, дадена от съда на мястото на задържане, в което молещата държава е посочила, че ще бъде настанен Л., с довод, че регистрираният там случай на смърт на задържано лице при съмнителни обстоятелства, е изолиран и касае руски обществен деец - изявена

политическа фигура. С горните доводи и с отбелязване, че препоръките към държавите членки на ЕС, отправени от проведения на 03-04.03.2022г. Съвет по „Правосъдие и вътрешни работи“ относно съдебното сътрудничество по наказателни дела с Руската федерация и Беларус, не установяват забрана по отношение на всички аспекти на сътрудничество с упоменатите държави, в т.ч. по молби за екстрадиция, а указват извършване на преценка за основателност на отправените молби за екстрадиция за всеки отделен случай, прокурорът прави искане за отмяна на атакуваното решение на ОС-Бургас и постановяване на ново, с което бъде допусната екстрадиция на руския гражданин С. Л. по молбата, отправена от компетентните власти на Руската федерация.

В съдебно заседание пред въззивната инстанция представителят на Апелативна прокуратура-Бургас поддържа протеста. Обосновава наличие на изискуемите предпоставки по ЗЕЕЗА за допускане екстрадицията на исканото лице Л., като счита, че позицията на първостепенния съд в решението му за отказ да уважи молбата на Руската федерация, обоснована с основанията по т.5 на чл.7 от ЗЕЕЗА, е неправилна. Пледира за отмяна на акта на ОС-Бургас и постановяване на решение, с което да бъде постановена екстрадицията на исканото лице Л. в Руската федерация.

Исканото лице С. Л. се явява пред въззивната инстанция лично и с упълномощения си защитник – адвокат Л. Ц. от БАК, който изразява становище за неоснователност на подадения протест. Ангажира доводи за наличието на основания по чл.7, т.4 и т.5 от ЗЕЕЗА за отказ от екстрадиция на Л. в Руската федерация. Моли за потвърждаване на атакуваното решение на ОС-Бургас.

В своя лична защита исканото лице моли да не се допуска неговата екстрадиция, тъй като смята, че е застрашен от физическо насилие и нечовешко отношение в Руската федерация. Изразява опасения, че няма да получи защита на личните си права във водения срещу него процес.

След като се запозна с постъпилия протест, изслуша становищата на страните, прецени данните по делото и съобрази закона, въззивният съд намери, че протестът е процесуално допустим, но по същество се явява неоснователен.

Производството пред ОС-Бургас, установяващо се като такова по чл.

17 от ЗЕЕЗА е образувано по повод внесена за разглеждане от Окръжен прокурор при ОП-гр.Бургас официална молба на Генералната прокуратура на Руската федерация с № 81/3-593-2022 от 22.06.2022г. за екстрадиция на руския гражданин С. В. Л., роден на ... год. в гр. Челябинск, Руската федерация, притежаващ руски паспорт №5, издаден на ...г., валиден до г. и български документ за самоличност: разрешително за пребиваване в Република България с № ..., издадено наг. валидно до г., ЛНЧ

Към преписката по молбата за екстрадиция са приложени всички документи, съгласно изричното им упоменаване в чл. 12 от Европейската конвенция за екстрадиция и чл.9, ал.3 от ЗЕЕЗА, както следва: заверени копия на решение за образуване на наказателно дело № 1202750030000023 и приемането му за производство от 11.08.2021 г.; решение за образуване на наказателно дело № 12202750030000010 и приемането му за производство от 04.03.2022 г.; решение за образуване на наказателно дело № 12202750030000011 и приемането му за производство от 04.03.2022 г.; решение за съединяване на наказателни дела от 04.03.2022 г.; решение за образуване на наказателно дело № 12202750030000020 и приемането му за производство от 09.06.2022 г.; решение за образуване на наказателно дело 12202750030000021 и приемането му за производство от 09.06.2022 г.; решение за приемане на наказателно дело за производство от 09.06.2022 г.; решение за съединяване на наказателни дела от 09.06.2022 г.; решение за издирване на обвиняем от 11.08.2021 г.; решение за обявяване на обвиняем за международно издирване от 18.03.2022 г.; решение от 31.03.2022 г. на Тракторозаводски районен съд в гр. Челябинск за определяне на мярка за неотклонение „задържане под стража“ спрямо лицето, чието предаване се иска; решение за привличане на обвиняем от 09.06.2022 г.; запитване за изготвяне на справка за съдимост и за административни нарушения; справка за съдимост; справка за административни нарушения; писмено заключение за наличието руско гражданство; заявление за издаване (замяна) на паспорт; писмена справка за давността за наказателно преследване по наказателно дело № 12102750030000023; извлечения на приложимите разпоредби от Наказателния кодекс на Руската федерация.

Правилна е констатацията, че молбата за екстрадиция е подадена от компетентен орган на молящата държава - Генералната прокуратура на Руската федерация, в писмена форма до съдебните власти на Република

България. Република България и Руската федерация са страни по международен договор, какъвто се явява Европейската конвенция за екстрадиция от 13 декември 1957 г., приета от Съвета на Европа с цел правното уреждане на условията и процедурите на екстрадиция между подписалите я държави. Република България и Руската федерация са подписали и ратифицирали тази конвенция и тя е влязла в сила съответно на 15 септември 1994 г. за първата и на 9 март 2000 г. за втората.

От материалите по делото е видно, че молбата за екстрадиция, издадена от руската Генерална прокуратура е мотивирана с образуваното наказателно разследване срещу С. В. Л. и други лица за криминални престъпления, наказуеми по част 1 от член 210, по част 3 от член 171.2 и по ал. „б“, част 4 от член 291 от НК на Руската федерация – за това, че не по-късно от 15.03.2019 г. Л. създал и заедно с други установени и неустановени в хода на разследването лица, в периода от 15.03.2019 г. до 11.08.2021 г., ръководил престъпна общност (престъпна организация), имаща за цел незаконно организиране и провеждане на хазартни игри с използване на хазартно оборудване извън зоната за хазартни игри в особено големи размери. Исканото лице Л. е обвинен в това, че в цитирания период, заедно с други участници, сред които заподозрени са също лицата В. А., S. D., U. M., като част от престъпна общност (престъпна група), незаконно организирал и провеждал на територията на гр. Челябинск, Руската федерация, хазарт с използване на игрално оборудване извън хазартна зона, свързана с извличане на доходи в изключително големи размери. Описана е дейност на последния по отдаване под наем на помещения в района на гр. Челябинск, Руската федерация, закупуване съвместно с други лица на машини за залагания, оборудвания, наемане на крупната, сервитьори и други, с печалба от тази незаконна дейност - около 103 000 долара на месец, и общо придобита сума - около 2 500 000 долара. Обвинение срещу С. Л. е повдигнато и за това, че в същия период чрез посредник дал подкуп в размер на 438 000 рубли на длъжностно лице - А. А.В., за да бъдат създадени и осигурени условия за безпрепятствено и неправомерно организиране и провеждане на хазартни игри от престъпната общност.

Съгласно отразеното в молбата за екстрадиция и съпровождащите я документи с превод на български език, по силата на националния наказателен закон на молящата държава, престъпленията, реализирани на територията на

Руската федерация, за които Л. е обвинен и се издирва, са с установени наказания: от 12 до 20 години лишаване от свобода, с глоба до пет милиона рубли или в размер на работната заплата или друг доход за период до пет години или без него и с ограничение на свободата за срок от една до две години – за престъплението по част 1 от член 210 от НК на Руската федерация; глоба в размер от един милион до един милион и петстотин хиляди рубли, или в размер на работната заплата или друг доход за период до пет години или лишаване от свобода за срок до шест години, с глоба до един милион рубли или в размер на работната заплата или друг доход за период до пет години или без него и с лишаване от право да заема определени длъжности или да извършва определена дейност за срок от пет години или без това – за престъплението по част 3 от член 171.2 от НК на Руската федерация и глоба в размер от един милион до три милиона рубли, или в размер от шестдесет до осемдесет пъти размера на подкупа, с лишаване от право да заема определени длъжности или да извършва определена дейност за срок до седем години или без това, или лишаване от свобода за срок от седем до дванадесет години, с глоба до шестдесет пъти размера на подкупа или без него и с лишаване от право да заема определени длъжности или да извършва определена дейност за срок до седем години или без това – за престъплението по ал. „б“, част 4 от член 291 от НК на Руската федерация.

Правилно, изхождайки от фактическото описание на престъпленията, във връзка с които се издирва С. Л., съдът е направил извод, че същите намират аналог и в българския наказателен закон – престъпления против реда и общественото спокойствие по чл. 321, ал. 1 от НК, наказуемо с „лишаване от свобода“ от три до десет години; по чл. 327, ал. 1 от НК, наказуемо с „лишаване от свобода“ до шест години и „глоба“ от хиляда до десет хиляди лева; и подкуп по чл. 304, ал. 2, вр. с ал. 1 от НК, наказуемо с „лишаване от свобода“ до осем години и „глоба“ до седем хиляди лева, т.е. налице е предвидената в чл. 5 от ЗЕЕЗА двойна наказуемост. Същевременно не е изтекла давността за наказателно преследване както по правото на Руската федерация, така и по българското законодателство.

Основателно по повод направено от защитата възражение за некоректност и непълноценност на фактическите обстоятелства, описани в акта по привличане на Л. като обвиняем, съдът е ангажирал становище, че в

случая съдържанието на представените процесуални документи свидетелства за пълнота на изложение на фактите, времето и мястото на извършените деяния и тяхната правна квалификация по законодателството на молящата държава – Руската федерация. Описанието на действията на исканото лице по време и място е подробно и ясно, включително с посочване на отношенията му с останалите, съпричастни към разследваната дейност лица, и финансовите измерения на получена печалба, съответно и стойностното изражение на предмета на подкупа. Представените факти позволяват правилна преценка от страна на изпълняващия съд за наличие или не на изискуемата по закон двойна наказуемост. В случая, както правилно е преценил първоинстанционният съд, условието по чл.5 от ЗЕЕЗА за допускане на екстрадиция е налице, поради което и доводите на защитата в тази насока правилно са преценени като несъстоятелни.

Безспорно на основата на приложената по делото експертна справка № 202 от 26.05.2022 г. на експерт в БНТЛ при ОД МВР – Бургас е потвърдена и самоличността на лицето, чиято екстрадиция се иска, а именно С. В. Л. /S.L./. Същият по данни от делото притежаващ руски паспорт №5, издаден на ...г., валиден до г., както и български документ за самоличност: разрешително за пребиваване в Република България с № ..., издадено наг. валидно до г., ЛНЧ ..., с постоянен адрес - с. Равда, общ. Несебър, обл. Бургас, ул. „Л.“ № 13, ет. 3, ап. 19.

Въз основа на наличния по делото доказателствен материал първостепенният съд е направил обосновани констатации, че исканото лице С. Л. не попада в кръга на лицата, визирани в чл.6, ал.1 от ЗЕЕЗА, спрямо които законът не допуска екстрадиция – Л. не е български гражданин, не е лице, на което е предоставено убежище в Република България, не е чужд гражданин, ползващ се с имунитет по отношение на наказателната юрисдикция на Република България. Едновременно с това исканото лице е наказателноотговорно съгласно българския закон - навършило 18-годишна възраст и вменяемо.

В преценката си относно основанията по чл.7 от ЗЕЕЗА, при наличие на които се отказва екстрадиция, съдът се е ангажирал със задълбочено обсъждане и анализ на всички доказателствени източници, носещи информация за обстоятелствата от кръга по т.1-8 от визирания законов текст,

на основата на който е достигнал до правилен извод за отсъствие на такива по чл. 7, т. 1-4 и т. 6-8 от ЗЕЕЗА.

Обосновано съдът е заключил, че деянията, в извършването на които е обвинено исканото лице, не са за военно или политическо престъпление, респективно искането не е отправено за съдене на лицето от извънреден съд на Руската федерация. Видно от подробното описание в документите, съдържащи се в екстрадиционната преписка на фактите, характеризиращи инкриминираната по обвинението срещу Л. дейност, същите сочат, че се касае за участие в организирана престъпна група с цел извършване на тежки престъпления, незаконно организиране и провеждане на хазартни игри с извличане на печалба, и даване на подкуп. Посочените данни в тяхната пълнота съдът правилно е отбелязал, че не дават основание да се постави под съмнение какъв е характерът на престъпната дейност, във връзка с която се иска предаване на лицето, като същевременно не може да се направи и извод, че обвиненията срещу него целят да прикрият преследването му по политически причини, в каквато насока се навеждат доводи от защитата. Основателно също е прието, че по делото не са представени доказателства с необходимата тежест за това, че Л. е търсен във връзка с политически убеждения, противопоставящи се на управляващата в Руската федерация власт, или за открити негови действия, насочени срещу военната обстановка в страната и в защита на украинското население. Разпитаните в съдебно заседание пред първата инстанция двама свидетели – А.Б. и Д. Л.а /последната съпруга на исканото лице Л./, се установява, че не представят нито конкретна, нито достатъчно убедителна информация за развивана в минал или настоящ период политическа дейност от Л.. Най-общо заявените твърдения от свидетелите, че последният е участвал в организирани митинги и събрания „против всички незаконни действия от страна на Русия“, съдът правилно е оценил като недостатъчни такива по съдържание и тежест, на основата на които и при отсъствие на данни в тяхна подкрепа, да се заключи, че Л. е член на организация, с активни изяви, насочени срещу управляващата в Русия власт, т.е., че искането за екстрадирането му е с цел преследване или наказване на основание негови политически убеждения. Тези изводи на съда не се променят и след ангажиране от страна на защитата на Л. на нови доказателства в хода на въззивното производство – показанията на свидетеля М.Е. и представеното писмо, изходящо от Г.Г. като представител на Отворено

обществено движение “За свободна Русия“. Сочените нови доказателства съдът прецени, че не съдържат конкретна информация за активна политическа дейност на Л., във връзка с която същият да е преследван от руските власти, като те се ограничават до това да установят единствено участие на последния в митинг през 2014 в Москва, както и проявите му на хуманитарна дейност във връзка с нуждите на украински граждани, пристигнали в РБългария след началото на военната операция на Русия в Украйна. Отделно от това, трактовката, която се дава в посоченото по-горе писмо, подписано от Г.Г., политик, на законовите промени в НК на Руската федерация и анализът на дейността на създаденото сдружение в контекста на засягащите го законови промени, не съставлява информация, която да е от значение за конкретното дело. В този смисъл и въпреки проявените доказателствени усилия на защитата, съдът не намери за доказана хипотеза на т.4 на чл.7 от ЗЕЕЗА- Л. да е преследван заради политическите му убеждения, съответно, че съществува риск положението му да бъде утежнено поради това основание. Що се отнася до личните убеждения на исканото лице за ситуацията в Русия и Украйна, то само на тази основа не може да се направи извод, че същият е поставена под заплахата от преследване, тъй като всеки гражданин на Русия, и не само, има право да гради свои убеждения за политическата, икономическата и социална обстановка в страната си, особено в ситуация, в която спазването на личните права на гражданите е поставено под заплахата.

При обсъждане на представените по делото доказателства, съдът основателно е приел също, че обективизираната в тях информация не дава основание за извод, че искането за екстрадиция на Л. има за цел преследване или наказване на последния, основано на раса, религия, гражданство, етническа принадлежност, пол, гражданско състояние или политически убеждения, съответно и не може да се направи преценка за съществуващ риск от утежняване на положението му поради някое от изброените основания. Както бе посочено вече по-горе, престъпната дейност, за която се преследва Л., е с криминален характер и от обективните ѝ измерения не може да се изведе хипотеза на засягане на лицето поради расова, полова, религиозна или друга принадлежност, дефинирана в чл. 7, т. 4 от ЗЕЕЗА. Наказателното преследване не е погасено по давност или амнистирано нито по българското право, нито по законите на Руската федерация. В тази връзка, съдът правилно

е съобразил съпътстващите молбата за екстрадиция документи относно приложимия закон, включително и на правилата за давността. От приложените към молбата за екстрадиция материали – приложим закон - се установява, че за престъпленията, за които е повдигнато на исканото лице обвинение, не се налага смъртно наказание в искащата държава, поради което в случая не е налице и основание по смисъла на чл. 7, т. 8 от ЗЕЕЗА.

Законосъобразен подход съдът е проявил и при оценка на доказателствата, явяващи се относими такива към дължимата преценка за наличие или не на рисковете по т.5 на чл.7 от ЗЕЕЗА. Съобразявайки изразените от искането лице опасения, че предаването му на руските власти ще го изложи на сериозен риск да бъде подложен на малтретиране, съдът се е ангажирал със задълбочен анализ на информационните източници, съдържащи сведения за актуалната обстановка в Руската федерация, на основата на които и след като е отчел също специфичните обстоятелства по случая на Л., е ангажирал позиция, че са налице сериозни и доказани причини да се повярва в реален риск от отношение, несъвместимо с чл.3 от ЕКПЧ. Именно изложените в тази насока съображения на съда, обосновавали отказа му да постанови екстрадиция на Л., са поставени на критика от страна на прокурора в депозирания протест, като се поддържа, че същите са неправилни.

Възприетите от първостепенния съд изводи, че препращането на Л. към страната по местоназначение – Руската федерация, е свързано с реална опасност същият да бъде подложен на насилие, изтезания или жестоко, нечовешко или унижително отношение в нарушение на чл.3 от ЕКПЧ, и че правата на последния съгласно изискванията на международното право не може да се счете, че са гарантирани, независимо от писмено дадените от Генералната прокуратура на Руската федерация гаранции в тази насока, настоящият състав на съда намери за правилни и съответни на доказателствата, представени по делото.

Преценката относно съществуването или не на рисковете по т.5 на чл.7 от ЗЕЕЗА, ОС-Бургас е направил след анализ на всички представени доказателства – ангажираните такива от защитата и приобщените по негова инициатива, като е съблюдавал принципната постановка, залегнала в решение на ЕСПЧ *Soering v. the United Kingdom*, judgment of 7 July 1989, § 91, в което

Съдът е приел, че ще е нарушение на чл.3 от Конвенцията, ако страна по същата предаде някого на друга държава, „когато има достатъчно основания да се смята, че въпросното лице е изложено на реален риск от изтезания или нечовешко или унижително отношение, или наказание в държавата, поискала екстрадиция“.

Отказът на съда да се довери на дадените от Генералната прокуратура на Руската федерация гаранции, че на исканото лице Л. ще бъдат предоставени всички възможности за защита, в това число помощ от адвокати, както и че същият няма да бъде подлаган на мъчения, жестоки, нечовешки, унижаващи достойнството видове третиране или наказание, каквато е повелята на членове 7 и 14 от Международния пакт за граждански и политически права от 16.XII.1966, не е произволен, а обоснован на базата на множеството обективни данни по делото, свидетелстващи за силно влошено положение на правата на човека в Руската федерация, с регистрирани случаи на тежки нарушения на основните права, приписвани на руските сили на реда, сред които принудителни изчезвания, наказания на цивилни заподозрени като опоненти на властта, случаи на изтезания и други форми на нечовешко и унижително отношение към задържаните по подозрение за извършени престъпления лица. В случая съдът правилно е съобразил, че уверенията, получени от молещата държава във връзка с отношението към исканото лице при връщането му на нейната територия, нямат решаващо значение, ако са налице доказателства, които поставят под сериозно съмнение тяхната съдържателност и надеждност. В този смисъл и същият е изпълнил задължението си да прецени дали в практическото си приложение гаранциите предоставят достатъчна сигурност, че исканото лице ще бъде защитено от опасността от малтретиране, като е дал оценка за тяхната тежест съобразно преобладаващите по делото обстоятелства, които е анализирал обстойно. Разглеждайки качеството на дадените гаранции и доколко на тях може да се разчита в светлината на практиките в приемащата държава, данните за настоящата ситуация в същата и нейното вероятно развитие, изводи от доказателствата по делото, съдът е взел под внимание следните фактори /очертани в решение на ЕСПЧ по дело OTHMAN (ABU QATADA) срещу ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО (Жалба № 8139/09), §§187-189/: дали условията на гаранцията са били разкрити пред Съда /Ryabikin срещу Русия, № 8320/04, § 119, 19 юни 2008 г./; представените гаранции могат да се преценят като

общии или се явяват неопределени /Saadi v. Italy [GC], app.no.37201/06, 28.2.2008 [GC] ЕСПЧ/; кой е дал гаранциите и дали това лице може да обвързва приемащата държава /Shamayev and Others срещу Грузия и Русия, №36378/02, § 344, ECHR 2005-III/; дали гаранциите са дадени от договаряща държава /Chentiev and Ibragimov срещу Словакия (реш. по допустимостта), № 21022/08 и 51946/08, 14 септември 2010 г./; каква е историята на приемащата държава със спазването на подобни гаранции /Babar Ahmad and Others срещу Обединеното кралство (реш. по допустимостта) № 24027/07,11949/08 и 36742/08, § 106, 6 юли 2010 г.; Al-Moayad срещу Германия (реш. по допустимостта), № 35865/03, § 68, 20 февруари 2007г./; дали спазването на гаранциите може да бъде обективно проверено чрез дипломатически или други механизми за наблюдение; дали в приемащата държава има ефективна система за защита срещу изтезания, в това число дали е склонна да си сътрудничи с международните механизми за наблюдение (включително международни НПО за правата на човека), и дали е склонна да разследва твърдения за изтезания и да налага наказания на отговорните лица /Ben Khemais, §§ 59 и 60; Soldatenko, § 73/. Прилагайки в своя оценъчен подход горните фактори, ОС-Бургас внимателно е изследвал данните, съдържащи в писмените източници, представени от защитата, сред които адвокатски удостоверения, кореспонденция и отчети, касационна жалба срещу акта за задържане на Л., постановен в Руската федерация, нотариално заверени показания на лицето М.У. и множество журналистически статии и публикации в пресата, които с основание е счел, че не следва да включва в своето решение. Правилно съдът е преценил, че в основните си характеристики и съдържателност голяма част от документите не само не гарантират достоверност и убедителност на отразената в тях информация, но и се явяват неотносими такива към подлежащия на решаване въпрос за риска от малтретиране на лицето в приемащата държава в противоречие с чл.3 от ЕКПЧ, тъй като съдържат най-обща информация за ситуацията в Русия и конфликта ѝ с Украйна, демонстриращи прояви на нарушаване на правата на лица-политически противници на официалната власт, какъвто облик не може да бъде придаден на настоящия случай. Коректно е констатирано също, че писмените сведения, касаещи членството на Руската федерация в Интерпол, са извън обхвата на релевантните по делото факти.

В проверката си за наличието на риск от унизително отношение,

съдът, като е отчел, че в практиката на ЕСПЧ са налице решения с осъдителен характер срещу Руската федерация по член 3 от Конвенцията, засягащи въпроса за недостатъците в условията на задържане и отношението към задържаните лица /А. и други срещу Русия - 42525/07, 60800/08/, е положил усилия да събере допълнителна информация от молещата държава за мястото на настаняване на Л., в случай на неговото екстрадиране, в отговор на което с писмо, изходящо от Генералната прокуратура на Руската федерация от 15.08.2022г., №81-3-593-22 е уточнено, че лицето ще се съдържа във Федерално държавно учреждение на следствен изолатор на Главно управление на федералната служба за изпълнение на наказанията (ФКУ СИЗО-3 ГУФСИН) на Русия за Челябинска област, като е дадена и пълна характеристика на условията на настаняване. Преценката, която ОС-Бургас е направил на съдържанието на така дадените допълнителни гаранции от гледна точка на това дали същите елиминират всякаква реална заплаха от противоречащо на чл.3 от Конвенцията третиране на Л., се споделя напълно от настоящия състав на съда. Действително, представените в цитираното по-горе писмо от молещата държава подробни сведения за местонахождението на пенитенциарното заведение, предназначено за настаняване на Л. и условията в него, дават основание да се приеме, че като място на задържане то формално покрива стандартите, изведени в практиката на ЕСПЧ по чл.3 ЕКПЧ. В същото време обаче, не може да се пренебрегне информацията, съдържаща се в останалите доказателствени източници по делото, че проблемът с неадекватните условия на задържане в някои места за лишаване от свобода в Русия, явяващ се такъв с особена сложност и сериозност, е широко разпространен, като същият е следствие от лошото функциониране на руската пенитенциарна система и недостигът на правни и административни гаранции в тази област. За това, както правилно е посочил окръжният съд, свидетелстват не само докладите на Human Rights Watch, Amnesty International и БХК, но също и множеството установени от ЕСПЧ при разглеждане на делата срещу Русия нарушения на чл. 3 и/или чл. 13 от Конвенцията /след постановяване на решението по делото К./, и констатацията за продължаващото упражняване на засилено наблюдение от страна на Комитета на министрите на Съвета на Европа върху Русия по изпълнението на общите мерки, които произтичат от делата срещу Русия, обединени в две групи - К. срещу Русия, свързана с нечовешки и унижителни

условия в следствените изолатори и Ф. срещу Русия, свързана с нечовешки и унижителни условия в изолаторите за временно настаняване. Основавайки се на тези данни, ОС-Бургас е достигнал до правилен извод, че сами по себе си, дадените от молящата държава допълнителни гаранции, не са достатъчни да убедят в отсъствието на реална опасност от нечовешко или унижително отношение /или и двете/ спрямо Л., в случай на екстрадирането му в Русия. Макар да изхождат от Генералната прокуратура на Руската федерация, в лицето на помощника на Генералния прокурор /видно от удостоверената в писмото длъжност на подписалия го/, представените гаранции не убеждават съда, че на исканото лице ще бъде осигурено подходящо третиране в условията на арест, тъй като преобладаващите по делото доказателства разкриват практики в приемащата държава, които дават основание за съмнение в тяхната достоверност. Ето защо доводите на прокурора, че съдът без основание е пренебрегнал конкретиката на данните в писмото от Генералната прокуратура на Руската федерация, сочещи на съответни на стандартите условия, при които се очаква Л. да търпи мярката задържане в Русия, не могат да бъдат приети за основателни.

Формирайки заключението си за това дали би имало нарушение на член 3 от Конвенцията, съдът правилно се е позовал на актуалните доклади на Human Rights Watch, публикуван на <https://www.hrw.org/world-report/2022/country-chapters/russia/> и Amnesty International (2021-2022), публикуван на <https://www.amnesty.org/en/location/europe-and-central-asia/russian-federation/report-russian-federation/>, както и изготвения от БХК доклад, съдържимата в които информация е важна такава от гледна точка на преценката за общата ситуация в страната по местоназначение. С основание е възприето, че картината, описана в доклада на БХК, е обезпокоителна, доколкото същата разкрива, че изтезанията и малтретирането на лишени от свобода в Русия са системен проблем, с наблюдаван регрес в тази сфера, пример за което са отразените редица конкретни актуални случаи на малтретирани и изтезания за периода 2017-2021г. Заключениеята в този доклад се потвърждават и от другите доклади, разкриващи без всякакво съмнение, че изтезанията в местата за лишаване от свобода в Русия се извършват системно, като тези прояви не засягат единствено задържаните във връзка с безредици срещу управляващата власт. В тази насока съдът коректно е отбелязал, че в последния доклад на Human Rights Watch, както и в публичното интернет пространство е налице

информация от независими журналистически разследвания относно многобройни случаи на изтезания и малтретирания на лишени от свобода в следствения арест СИЗО 1 в Иркутск, затворническа колония №15 в Ангарск, затворническата болница в Саратов, затвора в Ярославъл, която информация е съвпадаща такава с представената в доклада на БХК относно състоянието на местата за лишаване от свобода в Русия и Челябинска област. Съобразил е констатациите в цитирания доклад, че властите на Руската Федерация редовно са позволявали жестоко отношение, изтезания и подозрителни смъртни случаи в ареста да останат ненаказани чрез отказ да образуват наказателни дела, както и че в оправданието си за приключване или прекратяване на такива дела проприетагащите органи сочат изтичане на законовата давност. Конкретно в подкрепа на своите заключения, съдът е отчетел и съществуващите данни, че на 16 септември 2020г. в СИЗО 3-гр.Челябинск, посочен в нарочната декларация на молещата държава като място за настаняване на Л. при връщането му в Русия, е намерен мъртъв националистическия лидер М.М.. Основателно също така съдът се е позовал на последния доклад, изготвен от Amnesty International (2021- 2022), третиращ условията в пенитенциарните институции на молещата държава, показващ устойчивостта, с характеристики, определени като „ендемични“, на актове на изтезания и други малтретирания на задържани лица, също и продължаващата тенденция на „много редки“ случаи на образуване на съдебни производства срещу извършителите на подобно поведение. За да определи наличие на сериозни причини да се повярва в реален риск от отношение, несъвместимо с чл.3 от Конвенцията, съдът коректно е отчетел и няколкото десетки дела срещу Руската федерация, при които ЕСПЧ е установил наличие на тежки нарушения на правата на човека, включително случаи на безвестни изчезвания, изтезание и друго нечовешко отношение към лишените от свобода в тази страна и липса на ефективно разследване /В. и други срещу Русия (Velkhiyev et autres c. Russie), № 34085/06, 5 юли 2011/. Съобразил е отсъствието на активност от страна на Русия по създаване на независим Национален превантивен механизъм против изтезанията, въпреки дадените й препоръки в доклада от 2018г. на Комитета на ООН против изтезанието. Освен това не е подминал и факта на разглеждани в Комитета на министрите на Съвета на Европа по процедурата на усилено наблюдение групата дела Бунтов срещу Русия (в процедура на наблюдение на изпълнението от 2012 г.),

свързана с изтезания и други форми на малтретиране в местата за задържане и липса на ефективно разследване.

Въззивният съд не споделя направеното от първата инстанция общо заключение, че доказателствените източници по делото разкриват ситуация в Русия, при която „всеки заподозрян в престъпление, задържан под стража в ареста, е изложен на сериозен риск да бъде подложен на изтезания или нечовешко или унижително отношение, обичайно за изтръгване на самопризнания, но понякога и без никаква конкретна цел“, като прие, че следва да се придържа към оценка на риска от нарушение на чл.3 от Конвенцията по конкретно разглеждания случай на исканото лице Л.. В тази връзка именно отчете и съобщеното в международните доклади, с които се разполага по делото, както и постановените от ЕСПЧ осъдителни решения срещу Русия, позволяващи констатацията, че е налице състояние на несигурност в Руската федерация, проявено в тежки нарушения на правата на човека. В актуалните времеви рамки това състояние допълнително е задълбочено, предвид актуалната ситуация между Русия и Украйна и динамиката на нейното развитие. В контекста на събитията в двете страни, очертаващи нестабилност на функциониращите в тях правни системи, опасенията, които исканото лице Л. изразява, че при връщането му в страната по местоназначение, не е гарантирано спазването на чл.3 от Конвенцията, са напълно резонни и не могат да бъдат пренебрегнати. Още повече, че след 24.02.2022г. /датата на обявяване от президент на Руската федерация на взетото решение за започване на военна операция в Източна Украйна/, в международен план се отчитат промени, които не са в полза на извода, че Русия би проявила предпазливост по отношение спазването на поетите задължения по Конвенцията. Съдът се е ангажирал с това да представи в хронология споменатите промени в отношенията между Русия и основните институции на ЕС /решение от 23 март 2022г. на Комитета на министрите на Съвета на Европа, което определя 16 септември 2022 г. за датата, на която Руската федерация ефективно престава да бъде високодоговаряща страна по Европейската конвенция за правата на човека; приет на 07.06.2022г. от Руската Държавна дума закон, според който решенията на Европейския съд по правата на човека, издадени след 15 март 2022г., не подлежат на изпълнение в Русия, а решенията на този съд вече няма да бъдат основа за преразглеждане на решения, взети от руски съдилища; отстраняване с

решение на Общото събрание на ООН от април 2022г. на Руската федерация от Съвета по правата на човека към ООН/, като правилно е обобщил като последици затрудненията, които ще се проявят в търсенето на прозрачност на действията на Русия по спазването на правнообвързващите, многостранни международни задължения, в частност чл.3 от Конвенцията.

Съобразявайки горното и като взе предвид последователно описаните в докладите /посочени по-горе/ сериозни затруднения на централните руски власти да наложат спазването на стандартите за защита на правата на човека в местата за лишаване от свобода, както и отсъствието на ефективна система за защита срещу изтезания, пасивността в разследването на жалби за нечовешко отношение и изтезания, и препятствията в ефективността на международните механизми за наблюдение от гледна точка на проявите на сътрудничество на Русия, сходно с първата инстанция, въззивният съд намери, че ефективността на дадените от молещата държава гаранции за ненарушаване на чл.3 от Конвенцията в случая с екстрадирането на Л., е поставена под сериозно съмнение.

Съдът отчита липсата в практиката на ЕСПЧ на установено абсолютно правило, че на държава, която не спазва многостранните си задължения, не може да се разчита да спазва двустранни гаранции. В случая обаче, преценявайки степента на неизпълнение на многостранните задължения на Руската федерация, като фактор при преценката дали писмените ѝ уверения са достатъчни за това, че исканото лице Л. няма да бъде подложен на насилие, изтезания или жестоко, нечовешко или унижително отношение при предаването му във връзка с воденото срещу него разследване за криминални деяния, прие, че на дадените гаранции не може да се придаде съответната тежест. Ето защо и независимо от констатацията, че престъпленията, във връзка с които се преследва Л., не са политически по своя характер, в преценката си относно предвидимите последици от изпращането на последния към страната по местоназначение, съдът отдаде по-голяма значимост на разкритите данни за общата ситуация в страната, а не на специфичните обстоятелства по случая.

Като неоснователни съдът прецени доводите на прокурора, че в практиката на ОС-Бургас са известни случаи за уважаване на молби за екстрадиция на руски граждани към Руската федерация в периода след

постановяване на осъдителните решения от ЕСПЧ срещу Руската федерация по чл.3 от ЕКПЧ, тъй като същите не държат сметка, че в производствата по екстрадиция под внимание, приоритетно следва да се вземат фактите, позволяващи изясняване на настоящата ситуация в молещата държава и нейното вероятно развитие. Ето защо и изтъкнатите в горната насока възражения на прокурора срещу отказа на съда да екстрадира исканото лице Л., не могат да бъдат споделени.

Мотивиран от горните съображения, въззивният съд прие, че в случая са налице законовите предпоставки по чл.7, т.5 от ЗЕЕЗА да се откаже уважаване на процесната молба за екстрадиция чрез предаване на исканото лице С. Л., руски гражданин, на компетентните органи на молещата държава – Руска федерация, за провеждане на наказателно преследване срещу него по повод извършени на територията на същата държава престъпления, наказуеми с лишаване от свобода. Поради това и решението на ОС-Бургас като правилно следва да бъде потвърдено, а протестът на Окръжния прокурор на ОП-Бургас – оставен без уважение.

Ръководен от изложените съображения и на основание чл. 20 ал.3 от ЗЕЕЗА, Бургаският апелативен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 170/09.09.2022 год., постановено по ЧНД № 713/ 2022 год. по описа на Окръжен съд-Бургас, с което е отказана екстрадицията на руския гражданин С. В. Л., роден на ... год. в гр. Челябинск, Руската федерация, притежаващ руски паспорт №5, издаден на ... г., валиден до г. и български документ за самоличност: разрешително за пребиваване в Република България с № ..., издадено на г. валидно до г. , ЛНЧ ..., по искане на съдебните власти на Руската федерация за осъществяване на наказателно преследване за извършени престъпления: по част 1 от член 210 от НК на Руската федерация, по част 3 от член 171.2 от НК на Руската федерация и по ал. „б“, част 4 от член 291 от НК на Руската федерация.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване и протестиране.

Заверен препис от настоящото решение да се изпрати на Министъра на правосъдието за уведомяване на молещата държава и на Върховната

касационна прокуратура.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____